DÍLENSKÝ ŘÁD

pracoviště odborného výcviku – dílny Hulínská 1799/1, Kroměříž (objekt M4, 1. NP)

Střední odborná škola svatého Jana Boska, Kroměříž

Vydává	ředitel školy, Ing. Robert Babuka, Ph.D., MBA
Zpracoval / odpovídá	zástupce ředitele pro odborný výcvik Bc. Ludmila Kalfasová
Platnost od	1.10.2026 s výjimkou hodnocení rizik – aktualizace 26.11.2026
Projednáno	Poradou vedení
Seznámení	všichni žáci a zaměstnanci pracoviště při zahájení a po každé změně řádu; záznam v příloze 3

Čl. 1 Účel a působnost

Řád stanoví pravidla bezpečného a hygienického provozu pracoviště odborného výcviku v dílnách školy na Hulínské ulici. Je závazný pro žáky všech oborů (Zemědělec-farmář, Lesní mechanizátor, Opravář lesnických strojů, Zahradník a nástavbové obory), učitele odborného výcviku, ostatní zaměstnance a každého, kdo se v dílnách zdržuje. Vychází z těchto předpisů: zákon č. 561/2004 Sb. (§ 29), zákoník práce (§ 101 a násl.) a zákon č. 309/2006 Sb., vyhláška č. 13/2005 Sb., vyhláška č. 180/2015 Sb. o zakázaných pracích, vyhláška č. 121/2026 Sb. a vnitřní předpis školy k ní, nařízení vlády č. 361/2007 Sb., č. 378/2001 Sb. a č. 390/2021 Sb., ČSN 33 1600, a z nájemní smlouvy s MAGNETON a.s. a jeho areálových pravidel (směrnice č. 0-110-04/12).

Čl. 2 Odpovědnosti

- **Ředitel školy** odpovídá za vytvoření podmínek: hodnocení rizik, dohodu s pronajímatelem, revize, OOPP, školení a kontrolu.
- **Zástupce ředitele pro odborný výcvik** odpovídá za organizaci provozu dílen, kontrolu dodržování řádu, evidenci revizí a kontrol a spolupráci s pronajímatelem.
- **Učitel odborného výcviku (UOV)** odpovídá za bezpečnost své skupiny po celou dobu výuky: připraví pracoviště, poučí žáky, vykonává dozor, rozhoduje o tom, který žák smí pracovat na kterém zařízení, a zapisuje poučení a závady.
- **Žák** dodržuje řád a pokyny UOV, používá OOPP a bez vyzvání neobsluhuje stroje, které mu UOV nepřidělil.
- Skupina žáků **nesmí být v dílně bez dozoru** UOV. Počet žáků ve skupině určují obecné předpisy a provozní řád školy (12 žáků; u oboru Lesní mechanizátor 15 v 1. ročníku a 10 ve 2. a 3. ročníku) a navíc největší počet žáků v dílně najednou podle hodnocení rizik – 48.

Čl. 3 Vstup do areálu a pohyb po něm

1. Na pracoviště vstupují žáci a UOV přes vrátnici nebo branku pro pěší po trasách z přílohy č. 2 nájemní smlouvy; vstup do výrobních prostor MAGNETON a.s. je zakázán.
2. Žáci se přesouvají organizovaně, chodí po vyznačených cestách (po levé straně vozovky tam, kde chodník není), dbají na vozidla, jejichž rychlost v areálu nesmí překročit 15 km/h.
3. V areálu platí zákaz kouření mimo vyhrazená místa, zákaz alkoholu a návykových látek, zákaz focení a natáčení bez souhlasu a pokyny vrátného a pracovníků MAGNETON a.s.
4. Před prvním vstupem do areálu a po každé podstatné změně pravidel jsou žáci prokazatelně seznámeni s areálovými pravidly.

Čl. 4 Zdravotní způsobilost, věk, ochrana vybraných skupin

1. Žák smí vykonávat jen činnosti, ke kterým je zdravotně způsobilý. Zákonný zástupce nebo zletilý žák oznámí škole změnu zdravotního stavu (alergie, epilepsie, těhotenství apod.).

2. Žáci mladší 18 let jsou mladistvými. Zakázané práce a pracoviště a výjimky při přípravě na povolání upravuje vyhláška č. 180/2015 Sb. (§ 5). U prací, které jsou jinak zakázány, může výjimku uplatnit škola jen tehdy, jsou-li vykonávány **při přípravě na povolání pod soustavným odborným dozorem** a organizací práce nebo jinými opatřeními je zajištěna ochrana zdraví, popřípadě na základě vyhodnocení zdravotních rizik. Konkrétní činnosti a podmínky jsou uvedeny v čl. 7 a v hodnocení rizik.
3. Ruční manipulace s břemeny: u mladistvých chlapců nepřekračuje hmotnost břemene při občasné manipulaci 20 kg a při časté 15 kg, u dívek 15 kg a 10 kg (vyhláška č. 180/2015 Sb., § 5 odst. 1 písm. c); používají se pomůcky a manipulace ve dvojici.
4. Těhotné a kojící žákyně a žákyně do konce 9. měsíce po porodu nevykonávají práce vymezené vyhláškou č. 180/2015 Sb. a vnitřním předpisem k vyhlášce č. 121/2026 Sb.
5. Žák, který se necítí zdravotně způsobilý, nebo vidí bezprostřední ohrožení, práci přeruší a oznámí to UOV.

Čl. 5 Poučení a záznamy

1. Žák je poučen **před zahájením výcviku v dílnách**, **před novou činností nebo prací na novém zařízení** a pravidelně, nejméně 1× za rok. Poučení zahrnuje tento řád, riziko konkrétního zařízení, OOPP, první pomoc, evakuaci a areálová pravidla.
2. Záznam o každém poučení obsahuje datum, obsah, jméno UOV a podpis žáka. Vede se jednotně v deníku odborného výcviku a v EduPage.
3. Žák smí obsluhovat stroj až po **ověření dovedností**, které UOV zaznamená (kdo, na jakém zařízení, kdy). Do té doby pracuje jen pod přímým vedením.
4. UOV a další osoby vykonávající dohled mají proškolení a odbornou způsobilost potřebnou pro dohled podle vyhlášky č. 121/2026 Sb. a pro obsluhu zařízení; evidence je u zástupce ředitele.

Čl. 6 Obecná pravidla práce v dílnách

1. Žák přichází včas v **pracovním oděvu a pevné obuvi**; dlouhé vlasy má svázané, nenosí volné šperky, šály, řetízky, hodinky u rotujících strojů.
2. Používá předepsané **OOPP** (ochranné brýle, chrániče sluchu, respirátor, rukavice, štít, pevná obuv) podle seznamu ve směrnici OOPP a v tabulce čl. 7. OOPP vydává škola proti podpisu; poškozené OOPP žák ihned vymění.
3. Mobilní telefony jsou během práce na strojích uloženy mimo dílnu u UOV. Jídlo a pití se konzumuje mimo pracovní plochy.
4. Stroje se zapínají a vypínají jen na pokyn UOV. **Nikdo neopravuje ani neupravuje stroj, kryt, elektroinstalaci nebo plynové zařízení** bez pověření; závadu žák hlásí UOV a zařízení se označí „Mimo provoz“.
5. Ochranné kryty a pojistky se **nikdy neodstraňují ani nepřemosťují**. Na stroji pracuje vždy jen jedna osoba (pokud výrobce nebo UOV nestanoví jinak).
6. Pracoviště se udržuje v pořádku. Průchody, únikové cesty a okolí hasicích přístrojů a rozvaděčů zůstávají volné. Třísky a odpad se odklízejí kartáčem po zastavení stroje, nikdy rukou.
7. Po práci žák uklidí pracoviště, odevzdá nářadí a materiál UOV, zkontroluje, že jsou stroje vypnuty a odpojeny.
8. Žák **nepracuje sám**: v dílně nezůstává bez UOV a nepracuje na rizikovém zařízení bez dohledu v dosahu.

Čl. 7 Pravidla pro jednotlivá zařízení

Tabulka je pracovní návrh podle seznamu zařízení uvedeného ředitelem. Konkrétní podmínky pro žáky, jejich věk a omezení pro mladistvé upraví **hodnocení rizik** (čl. 9) a návody výrobců. U strojů, které v seznamu chybí (např. svářečka, soustruh, frézka, ohýbačka), se postupuje obdobně a řád se doplní.

Zařízení	Hlavní nebezpečí	Pravidla pro žáky	OOPP	Dozor
Vrtačka (stolní, sloupová)	Zachycení vlasů a oděvu, vymrštění obrobku, třísky.	Obrobek vždy upnout (svěrák, upínka), nikdy držet rukou. Žádné rukavice ani volný oděv u rotujícího nástroje. Klíč ze sklíčidla vyjmout před zapnutím; správné otáčky a nástroj. Třísky odstraňovat po zastavení kartáčem.	Brýle, pevná obuv	UOV v dosahu; samostatně až po ověření dovedností
Úhlová bruska („flexa“)	Roztržení kotouče, zpětný ráz, jiskry, hluk, vibrace, prach.	Kotouč jen odpovídající typ a otáčky; zkontrolovat před použitím. Ochranný kryt nikdy nesundávat; materiál upnout. Držet oběma rukama, jiskry mimo hořlaviny a lidi. Po vypnutí nechat doběhnout, nepokládat točící se.	Štít nebo brýle, chrániče sluchu, rukavice, respirátor dle prachu	Přímý dozor UOV; mladiství jen v rámci odborné přípravy po hodnocení rizik (hluk, vibrace)
Stojanová a pásová bruska	Zachycení, roztržení kotouče nebo pásu, jiskry, prach.	Podpěrka a kryty seřízené podle návodu, kontrola kotouče/pásu. Obrobek nepřitlačovat nadměrně; nebrousit malé kusy bez přípravku. Hořlavé materiály a oleje mimo dosah jisker.	Brýle, štít, sluch, respirátor	UOV viditelně dohlíží; omezený počet žáků u stroje
Kotoučová pila	Zpětný ráz materiálu, kontakt s kotoučem, odlet částí, hluk, prach.	Pracuje jen určený žák po zácviku; krytí a rozvírací klín na místě. Podélný řez jen s vodítkem; k posunu používat posuvník, ne ruku v blízkosti kotouče. Nestát v ose řezu; čištění a výměna pouze po odpojení z el. sítě. Používat odsávání.	Brýle, sluch, respirátor	Přímý dozor UOV; mladiství vyloučit ze samostatné práce
Pásová pila	Pořez, prasknutí nebo uvolnění pásu, odlet kusů.	Kryt pásu a vodítko nastavit těsně nad materiál; nepoužívat tupý nebo poškozený pás. Materiál bezpečně upnout nebo podepřít; ruce mimo rovinu pásu. Pás nebrzdit rukou; výměna jen po odpojení z el. sítě.	Brýle, sluch, rukavice při manipulaci s pásem	Přímý dozor UOV; mladiství jen po ověření dovedností
Malá plynová pec	Popáleniny, požár, únik a výbuch plynu, oxid uhelnatý, žhavé předměty.	Obsluha UOV nebo zaškolená osoba; žáci pouze při odborné přípravě pod soustavným dozorem. Platná revize spotřebiče a plynového rozvodu; kontrola těsnosti před provozem. Zapalování a odstavení jen UOV; po práci uzavřít přívod plynu. Žhavé předměty jen kleštěmi; větrání a hasicí přístroj v dosahu. Provoz se souhlasem MAGNETON a.s. (otevřený oheň, tepelné spotřebiče).	Tepelně odolné rukavice a štít, nehořlavá zástěra, bavlněný oděv	Soustavný odborný dozor UOV (vyhláška č. 180/2015 Sb., § 5 odst. 2 písm. e), odst. 4 písm. c)

Zařízení	Hlavní nebezpečí	Pravidla pro žáky	OOPP	Dozor
Ruční elektrické nářadí	Úraz elektrickým proudem, rotující části, hluk, vibrace.	Kontrola kabelu a krytů před použitím; poškozené nářadí ihned vyřadit. Nářadí pod revizí podle ČSN 33 1600; zákaz provozu vlhkých a poškozených kabelů. Při výměně nástroje odpojit od sítě.	Brýle, sluch dle nářadí	UOV
Ruční nářadí	Pořezání, úder, odlet částí, zranění z poškozeného nářadí.	Pravidelná kontrola (viz Záznam o kontrole ručního nářadí) a vyřazení poškozeného nářadí. Správné použití a uložení, zákaz improvizace.	Rukavice, brýle dle činnosti	UOV

K upřesnění s odborně způsobilou osobou: (a) mladiství a **prach tvrdých dřev**: § 5 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 180/2015 Sb. práce s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky zakazuje a v jejích výjimkách pro přípravu na povolání (§ 5 odst. 4) uvedena není, zatímco čl. 4 vnitřního předpisu k vyhlášce č. 121/2026 Sb. činnost s dřevním prachem za dohledu připouští. Rozpor je třeba před zahájením takových prací odstranit; (b) výroba nebo úprava, která se ve skutečnosti provádí v dílnách (svařování, soustružení, ohýbání), a množství a druh plynu u pece.

Čl. 8 Požární ochrana, mimořádné události, první pomoc

1. Hasicí přístroje jsou rozmístěny a označeny, přístup k nim a k únikovým cestám je trvale volný. Tří metrová zóna u hydrantů se nezastavuje.
2. **Zákaz kouření a otevřeného ohně** mimo schválená místa a bez písemného souhlasu; žhavé práce a provoz tepelných spotřebičů podle čl. 7 a dohody s MAGNETON a.s.
3. Hořlaviny a stlačené plyny se skladují jen na určeném místě v nejmenším nutném množství, plynové láhve jsou zajištěny proti pádu a chráněny před teplem. Údaje o uskladnění se předávají pronajímateli.
4. Při požáru: zachránit osoby, upozornit okolí, volat HZS 150/112 a vrátnici, hasit začínající požár vhodným přístrojem, evakuovat žáky na shromaždiště – parkoviště u vrátnice. Poplachová směrnice a evakuační plán jsou vyvěšeny u vstupů a ve dveřích.
5. První pomoc poskytne UOV nebo nejbližší proškolená osoba. Lékárnička je umístěná v kanceláři UOV a na dílně, kontroly obsahu 2x ročně. Přivolání záchranné služby 155/112, hlášení vrátnici kvůli navedení sanitky.
6. Každý úraz, i drobný, žák ihned hlásí UOV. UOV zajistí ošetření, informuje zákonného zástupce, vedení školy a zapíše úraz do knihy úrazů (vyhláška č. 64/2005 Sb.). Úraz a mimořádná událost se hlásí také pronajímateli podle dohody.
7. Evakuační cvičení se koná nejméně 1× ročně ve spolupráci s MAGNETON a.s.

Čl. 9 Hodnocení rizik, kontroly a revize

1. Nezbytným podkladem k tomuto řádu je **písemné hodnocení rizik dílen** zpracované odborně způsobilou osobou, které zohledňuje věk a zkušenosti žáků. Předběžný seznam nebezpečí je v příloze 1. (26.11: 2026)
2. Revize a kontroly se vedou v evidenci: elektrická zařízení a nářadí (ČSN 33 1600), plynový spotřebič a rozvody, hasicí přístroje, tlakové láhve, stroje (nařízení vlády č. 378/2001 Sb.), ruční nářadí (roční kontrola, záznam ředitele).
3. UOV před zahájením výuky provede denní vizuální kontrolu pracoviště a strojů (příloha 2) a závady zapíše.
4. Zástupce ředitele pro odborný výcvik provádí periodickou kontrolu dodržování řádu a výsledky eviduje.

Čl. 10 Hygiena, úklid, odpady

1. Žáci používají šatny, WC a umývárny, před jídlem a po práci s mazivy a chemií si myjí ruce.
2. Pitná voda je dostupná na dílně, šatnách a sociálních zařízeních. Pitný režim žáků je zajištěn.
3. Odpady (kovový šrot a třísky, brusný prach, oleje, znečištěné hadry, obaly) se třídí do označených nádob.

4. Dílna se větrá a odsává tak, aby nebyla překračována povolená koncentrace prachu a plynů.

Čl. 11 Porušení řádu

Porušení řádu, zejména pracovní kázně a bezpečnostních pravidel, je porušením školního řádu a řeší se výchovnými opatřeními podle školního řádu. Žák, který ohrožuje sebe nebo jiné, je ihned odvolán od stroje. Opakované nebo hrubé porušení se oznamuje zákonnému zástupci a vedení školy.

Čl. 12 Závěrečná ustanovení

Řád nabývá účinnosti dnem 1.10.2026. Je vyvěšen v dílně, zveřejněn ve školních infomačních systémech a musí být kdykoli k dispozici. Změny se provádějí písemně. Seznámení se provádí podle přílohy 3.

V Kroměříži dne 1.10.2026 .....

ředitel školy

Příloha 1: Předběžný seznam nebezpečí pro hodnocení rizik dílen

Podklad pro odborně způsobilou osobu v prevenci rizik. Hodnocení (pravděpodobnost, následek, četnost, riziko) provede odborně způsobilá osoba podle metodiky použité ve stávajícím dokumentu Rizika.doc a doplní sloupce vpravo.

Oblast	Nebezpečí	Navržená opatření	P/N/H/R
Stroje s rotačním pohybem (vrtačky, brusky, pily)	Zachycení, říznutí, odlet částí, zpětný ráz, hluk, vibrace.	Kryty, upnutí, OOPP, zácvik a záznam o ověření dovedností, dozor, omezení pro mladistvé.	
Elektrická zařízení	Úraz elektrickým proudem, požár od závady.	Revize, proudové chrániče, vyřazení poškozeného nářadí, zákaz oprav žáky.	
Plynová pec a plynové rozvody	Požár, výbuch, popáleniny, oxid uhelnatý.	Revize, těsnost, větrání, hasicí přístroj, souhlas pronajímatele, obsluha pouze zaškolená.	
Hořlaviny, plyny, chemie	Požár, expozice látkám.	Bezpečnostní listy, uskladnění, vnitřní předpis k vyhlášce č. 121/2026 Sb., větrání.	
Prach a hluk	Dýchací potíže, poškození sluchu.	Odsávání, respirátory, chrániče sluchu, měření případně kategorizace prací.	
Ruční manipulace s břemeny	Přetížení páteře, pád předmětu.	Limity pro mladistvé, pomůcky, manipulace ve dvojici.	
Pohyb v areálu a doprava	Střet s vozidlem, pád, nedodržení tras.	Dohoda s MAGNETON, doprovod, vyznačené trasy, 15 km/h.	
Pády, uklouznutí, zakopnutí	Nepořádek, kabely, olej na podlaze.	Úklid, volné průchody, protiskluzová opatření.	
Žhavé práce a svařování (pokud se provádějí)	Popáleniny, požár, záření, plyny.	Písemné povolení, hasicí přístroj, OOPP, odsávání.	
Neznalost a nezkušenost žáků	Nevhodné chování, neposlušnost, únava.	Poučení, dohled, postupné zvyšování obtížnosti, pravidla chování.	
První pomoc a evakuace	Opožděná pomoc, nejasná evakuace.	Lékárničky, proškolení, plán evakuace, cvičení, dohoda s MAGNETON.	

Příloha 2: Denní kontrola UOV před zahájením výuky

Kontrola	Ano	Ne	Poznámka
Průchody a únikové cesty volné, hasicí přístroje na místě			
Kryty a ochranná zařízení strojů na místě a funkční			
Elektrické kabely a nářadí bez viditelného poškození			
Plynová pec: bez zápachu plynu, přívod funkční			
Podlaha suchá a čistá, bez třísek a oleje			
Lékárnička úplná, telefon funkční, poplachová směrnice vyvěšena			
OOPP dostupné a v pořádku			
Žáci poučeni o dnešních činnostech			

Datum: ..... UOV: ..... Podpis: .....

Příloha 3: Seznámení s dílenským řádem (EduPage záznam)

Č.	Jméno a příjmení	Třída	Podpis (u nezletilých též zákonný zástupce)	Datum
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				